

Johanna Schilling

Niet bang zijn, Jolien

Niet bang zijn, Jolien!

Johanna Schilling

Niet bang zijn, Jolien!

tekeningen van Geeske van Tienhoven

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH bv – NIJKERK

ISBN 90 266 4548 1

I

Uit alle macht duwt Jolien op het deksel van haar koffer. Dat nare ding wil niet dicht! Jolien drukt de ene punt naar beneden. En dan wipt de andere weer omhoog. Zo krijgt ze de sluitingen nooit goed op elkaar.

Joliens hoofd is er rood van geworden. Met een diepe zucht staat ze op. Het is toch al zo'n hete zomerdag, en van dit zware werk krijg je het nog warmer.

Bij het open raam is het niet koeler. Er waait geen zuchtje wind. De zon brandt in de lege straat en op de daken van de huizen. Kijk, papa is bij de auto bezig. De klep van de kofferruimte staat open. Papa laadt de koffers en de tassen in, die klaar staan op de stoep.

Daar komt mama over het tuinpad. Ze draagt alweer een grote koffer. Jolien lacht. Mama wiebelt van dat zware ding.

Papa kijkt naar boven, naar Joliens raam.

'Hé, Jolien!' roept hij. 'Hoe is het daar bij jou? Is je koffer klaar?'

'Nee', antwoordt Jolien, 'ik krijg hem niet dicht.'

'Ik help je wel even', zegt mama. Ze laat papa met de bagage alleen. Even later komt ze de trap op. Maar bij de deur blijft ze verschrikt staan.

'Kind!' roept ze. 'Wat een bende! Ik dacht dat we bijna konden vertrekken, maar dit hebben we voorlopig nog niet opgeruimd!'

'Ik wou die stripboeken eigenlijk ook meenemen', zegt Jolien, 'maar de koffer is nou al te vol.' Ze kijkt spijtig naar haar bed, dat vol ligt met stripboeken. Er ligt ook een tekenboek met een pak viltstiften. En tussen al die rommel ligt Marleen, de slappe slaappop. Marleens gezichtje lacht, zoals altijd. Maar ze zal niet mee kunnen op vakantie. De koffer is vol.

Mama zit op haar knieën bij de koffer. Ze slaat het deksel open.

'Geen wonder dat hij niet dicht kon!' zegt ze. 'Je broek zat ertussen. Je hebt je kleren er niet zo erg netjes in gelegd, hè?'

'Het moest toch vlug?' zegt Jolien. Maar mama heeft wel gelijk.

In de koffer is het één dikke bobbel: sokken, broekjes, een trui, gimschoenen, shirtjes en nog meer.

Mama keert de hele koffer ondersteboven. Ze vouwt de kleren vlug weer op. Hoe kan ze het: zo vlug en toch zo netjes!

'Dat hielp dus niet zoveel', lacht ze tegen Jolien, 'dat jij je spullen zelf inpakte! Kijk eens hoe het hoort: de stapeltjes recht naast elkaar. En alle ruimte opvullen. De sokken kunnen mooi in de kleine openingetjes. En nou heb je nog ruimte over ook!'

'Mogen dan de boeken nog mee?' vraagt Jolien.

'Niet allemaal', antwoordt mama. 'Dan gaat je tekenboek er niet meer in. En Marleen?'

'Die kan ik ook zelf wel vasthouden', zegt Jolien.

Jolien is blij. Nu hoeft ze haar boeken en haar pop toch niet thuis te laten.

Vlug ruimen ze samen de rommel op. Mama moppert wel een beetje dat Jolien zoveel overhoop heeft gehaald. Maar ze broemt niet zo erg, want ze gaan op vakantie en daar horen vrolijke gezichten bij, zegt ze.

'Breng jij de koffer bij papa?' vraagt mama. 'En let dan even op Roelof. Dan ga ik Martje halen.'

Jolien stommelt met haar koffer de trap af. Beneden in de gang zit Roelof op zijn grote bal. Hij heeft zijn duim in zijn mond gestoken. Al die drukte in huis heeft hem moe gemaakt, en hij is allang klaar om weg te gaan. Nu haalt hij zijn duim uit zijn mond en vraagt:

'Is het nou klaar, Joolien?'

Hij spreekt haar naam altijd zo grappig uit.

'Ja hoor', zegt Jolien. 'Mama haalt Martje uit bed en als die klaar is, gaan we weg.'

Roelof dribbelt achter haar aan naar buiten, zijn bal onder zijn arm.

'Papa, mijn bal moet nog in de auto!' roept hij.

'Gooi maar op!' lacht papa.

Roelof gooit met twee handjes tegelijk. De bal valt vlak voor hem neer, maar Jolien schopt hem keihard naar papa toe. Papa kan

hem nog maar net tegenhouden.

'Ik ben wel een goeie keeper', zegt hij, 'maar zoals jij trapt...!'

Jolien lacht en zet haar koffer bij de auto.

'Hoei! Wat vol!' zegt ze. 'Kan hij er nog wel bij?'

'Hij past nog precies in dat hoekje,' zegt papa. 'Maar de bal van Roelof moet maar bij jullie op de achterbank zitten.'

'Hoe kan een bal nou zitten!' lacht Jolien.

'Net als jij', zegt papa. 'Gewoon op zijn buitenkant. Weet je wat, gaan jullie er maar vast in. Mama zal zo wel klaar zijn met Martje.'

Hij doet het achterportier open en tilt Roelof in zijn zitje. Jolien kruipt ernaast en duwt de bal in het hoekje bij Roelof. Zelf houdt ze Marleen vast, die slap over haar arm hangt. Lekker, Marleen, je mag toch nog mee.

Daar is mama ook al, met Martje op de arm. De voordeur valt dicht. Over de heg geeft mama de sleutel aan tante Klazien, die ook uit haar huis is gekomen. Tante Klazien zal in de vakantie voor Boris de poes zorgen en voor de planten.

Mama zet Martje in het tweede zitje.

Papa schuift achter het stuur en start de auto.

'Dag!' roept tante Klazien op de stoep. 'Veel plezier en tot ziens!'

'Dag!' zwaait Jolien. Ze danst op en neer op de bank. Heerlijk, op vakantie! Rijden maar, papa! Zouden oom Geert en tante Annet al klaar zijn om mee te gaan? Want ze gaan met twee gezinnen. Met een kort toetertje draait papa de hoek om. Nu zien ze tante Klazien niet meer.

'Op naar oom Geert en tante Annet!' zegt mama.

II

Rrrr... doet de motor van de auto. De bomen langs de rechte weg suizen voorbij. Dat kun je horen: zoef... zoef... zoef!

Jolien kijkt tussen papa en mama door naar de auto van oom Geert, die voor hen rijdt. Kijk, daar zit Jos op zijn knieën achterin. Hij zwaait naar Jolien en Jolien zwaait terug. Hoi, Jos! Fijn met zijn allen op vakantie!

Naast Jos is het hoofd van zijn broertje Maurits, maar Maurits kijkt niet naar Jolien. Alleen zijn blonde kuifje steekt boven de bank uit. 'We zijn er nu bijna', zegt mama. 'Zie je dat kerktorentje daar? Dat staat midden in een dorp. En vlak bij dat dorp is de camping waar ons huisje staat.'

Jolien kijkt. Het kerktorentje steekt boven de bomen uit.

'Is er een bos bij het dorp?' vraagt ze.

'Er is een bos', zegt papa. 'Tussen het dorp en de camping. En vlak bij ons huisje begint de hei. Daar kunnen jullie helemaal vrij spelen, want er is geen verkeer.'

Jolien kan bijna niet wachten tot ze er zijn. Ze zou wel uit de auto willen springen en gaan rennen, naar het bos en de hei en de camping. Maar het is natuurlijk nog veel te ver om te lopen.

Papa rijdt achter oom Geert een zijweg in. Nu zijn ze al in het bos. De auto's rijden langzamer, want hier is de weg van zand. Hij zit vol kuilen. Er loopt een diep spoor van de auto's die er gereden hebben.

Jolien kan Jos niet meer zien. Over de achterraut van oom Geert beweegt het spiegelbeeld van de boomtakken, licht en donker, licht en donker. Maar Jos zal hier nog wel harder op de bank wippen dan op de grote weg. Dat begrijpt Jolien wel zonder dat ze het ziet.

Ze komen door een breed hek, dat open staat. 'Bos en hei' staat er op een bord.

Nou, dat klopt, denkt Jolien. Er is een bos en er is een hei. O, heerlijk, wat zullen ze daar fijn kunnen spelen!

Op een grote wei staat het vol kleurige tenten. Daar rijden ze voorbij.

Jolien zwaait naar een meneer, die met een krant in de zon zit.

Ze komen langs mooie caravans met tuintjes er omheen. Maar hun huisje is nog verder.

Na een bocht in het pad ziet Jolien het einde van het bos. Daarachter begint de hei en daar staan ook de vakantiehuisjes. Kijk eens: een, twee, zes, nòg meer! Welk huisje wordt er nu van hen? 'Het laatste huisje is het', zegt mama. 'Het heet "De Wielewaal".'

'Wat is een wielewaal?' vraagt Jolien. Dat woord klinkt zo leuk. 'Een wielewaal is een mooie gele vogel met zwarte vleugels en een zwarte staart. En hij kan heel mooi zingen.'

'Ik kan ook mooi zingen', lacht papa. 'Luister maar:

Kom mee naar buiten allemaal
dan zoeken wij de wielewaal
en horen wij die muzikant
dan is 't zomer in ons land.
Dudeljo klinkt zijn lied,
dudeljo klinkt zijn lied,
dudeljo en anders niet.'

'Zingt-ie alleen maar dudeljo?' vraagt Jolien ongelovig.

'Let maar eens op', zegt mama. 'Misschien hoor je hem wel een keer echt.'

De twee auto's stoppen op een parkeerplaatsje onder de bomen. In een wip is Jolien buiten en ze holt naar Jos.

'Hoi!' schreeuwt die. Zijn stem klinkt hoog in het ruime bos. 'De Wielewaal! Wat is een wielewaal?'

'Een vogel die dudeljo zingt', zegt Jolien.

'Dudeljo! Dudeljo!' doet Jos. Hij maakt gekke sprongen en fladdert met zijn handen. Dat zijn zeker zijn vleugels.

Jolien schatert en rent achter hem aan.

'Dudeljo! Dudeljo!'

'Héla, wielewalen!' roept oom Geert. 'Kom eens terug! Jullie kunnen ons wel even helpen met sjouwen, hè?'

Even later lopen ze allemaal heen en weer tussen de auto's en het huisje. Ze dragen alle spullen naar binnen. Alleen mama doet niet

mee. Die geeft Martje een fruithap en dan moet Martje in de box. De box kan maar net staan in een hoekje bij het raam. Jolien legt Martjes speeltjes erin: de zachte bal, het eendje met de bel, het ratelwielkje.

'Ik slaap bovenin!' roept Jos uit het slaapkamertje. Dan vliegt Jolien overeind om te gaan kijken bij de bedden. Bovenin? Dat had zij juist gewild!

Er staan drie stapelbedden in het slaapkamertje. Je kunt er precies tussendoor lopen, maar de paadjes zijn smal. Bij één paadje is een raam met geblokte gordijntjes.

'Ik ga ook bovenin!' roept Jolien. Ze klautert op een ander stapelbed en laat zich over de gestreepte matras rollen.

Jos kruipt over zijn bed naar het raam en kijkt naar buiten.

'Je kijkt hier recht in het bos', zegt hij. Hij doet het raam open en dan ruiken ze de lekkere boslucht.

'Ga mee voetballen!' juicht Jolien. 'We klimmen door het raam!' Maar als ze buiten staan, zien ze iets waardoor ze het voetballen vergeten: de hei! De hei is groot en helemaal paars. Er lopen smalle witte weggetjes over de heuvelachtige grond. Aan de overkant van de hei is weer een bos.

Jolien en Jos rennen langs het huisje de hei op. En dan worden ze vanzelf weer wielewalen: 'Dudeljo! Dudeljo!' Tot tante Annet hen roept om limonade te drinken.

III

Het is avond. De gordijntjes achter Joliens hoofd bewegen een beetje voor het open raam. Ze zijn iets te smal. Door de brede kier kan Jolien de donkere boomtakken zien, waarachter de lucht nog licht is.

Aan de andere kant van het raam slaapt Jos. Maar Jolien kan niet slapen. Ze is klaar wakker!

Eerst hebben ze een poos gestoeid op de bedden. Na een tijdje kwam mama zeggen dat ze nu echt moesten gaan slapen. Toen hebben ze nog even zachtjes gepraat, totdat Jos niets meer terug zei: hij was in slaap gevallen.

Jolien ligt stil naar buiten te kijken door de kier tussen de gordijnen. Mama heeft zachtjes de slapende Martje in het campingbedje gelegd. Nu zijn ze met z'n drietjes in de slaapkamer, maar Jolien is de enige die wakker is.

Jolien luistert. In de andere slaapkamer is het ook stil. Daar slapen Roelof en Maurits. Nu hoor je alleen de vaders en de moeders nog praten in de huiskamer. Er wordt met kopjes gerammeld. Daar is de stem van tante Annet en dan hoort Jolien papa lachen. Ze draait zich om en trekt haar knieën naar zich toe. Hè, gezellig, allemaal samen op vakantie! Wie weet wat voor leuke plannetjes de grote mensen nu zitten te maken! Plannetjes voor morgen en overmorgen en voor alle veertien dagen!

Hoor, nu schuiven ze met de stoelen. Ze gaan naar buiten. Het is ook nog zo licht.

'Ga maar gerust mee', hoort Jolien mama zeggen. 'Ik blijf wel hier bij de kinderen.'

'Vind je 't echt niet vervelend?' vraagt tante Annet.

'Niks hoor. Ik ga lekker even buiten zitten', zegt mama. 'Dan doe ik binnen het licht uit en de deuren open. Het is hier nu veel te warm.'

De vaders en tante Annet lopen zachtjes langs Joliens raam. Jolien lacht. Ze denken zeker dat zij hen niet hoort?

Nu gaat het licht in de kamer uit. De lichtstreepjes bij de deur zijn opeens weg. Mama draagt een stoel naar buiten en dan hoort Jolien niets meer.

Even later slaapt ze, met Marleen in haar arm.

Midden in de nacht wordt Jolien zomaar wakker. Dat komt zeker door het vreemde bed? Dat wiebelt heen en weer als mama in het onderbed beweegt. En het piept ook. Elke keer hoor je dat. Daar is ze zeker wakker van geworden?

Ze zucht en draait zich op haar andere zij. En dan ziet ze opeens dat mama uit bed is. Mama leunt over de vensterbank tussen de open gordijntjes. Ze kan ook niet slapen. Zou Jolien haar laten merken dat ze wakker is? Eventjes aan haar pon trekken of zoiets? Jolien steekt zachtjes haar hand uit en geeft een rukje aan mama's nachthemd. Geschrokken komt mama overeind en dan schrikt Jolien ook. Mama's gezicht staat zo vreemd. Haar mond beweegt alsof ze iets wil zeggen, maar ze zegt niets. En haar ogen lijken zo groot, zo bang.

Dan komt mama's gezicht vlak bij Jolien. In het bovenbed ligt Jolien zo hoog, dat mama haar net kan zien. Mama kijkt weer gewoon.

'Ben jij ook al wakker?' fluistert ze. 'Heb ik je wakker gemaakt met mijn gedraai?'

'k Weet niet...' fluistert Jolien terug. 'Kun jij ook niet slapen?'

'Nee. Maar ik heb even voor het open raam gestaan. Nu lukt het misschien wel. Probeer het ook maar.'

Jolien krijgt een extra kusje en gaat weer lekker liggen. Het bed wiebelt en piept. Mama kruipt er ook weer in.

Het léék maar alsof ze bang was, denkt Jolien. Want later keek ze weer gewoon. Grote mensen zijn toch zeker niet bang? Vooral niet als je met z'n allen bent!

Het bed blijft nu stil. Fijn. Zo valt Jolien al gauw weer in slaap.

De volgende morgen zitten Jolien en Jos allebei boven op papa en trekken aan zijn armen. Die slaapkop wil maar niet wakker worden! Ze roepen in zijn oren, ze rukken aan zijn haar, maar hij blijft maar doorsnurken. En mama is allang met Martje naar de kamer gegaan.

'Wakker worden!' gilt Jolien.

'Brand! Brand!' roept Jos. Er is geen brand, maar misschien wordt oom Pim wakker van dat roepen.

Jolien kietelt aan papa's tenen en ja hoor, eindelijk komt er beweging. Papa geeuwt hard en kijkt hen slaperig aan van onder zijn verwarde haar.

'Wat een spektakel!' bromt hij. 'Schiet op, jullie moeten eten en naar school!'

'Nee hoor, nee hoor!' Jolien danst op en neer op het bed. 'We hebben vakantie!'

'Verhip, dat is waar ook!' zegt papa. 'Maar dan moeten we ons gauw aankleden! Anders is de dag al half voorbij!'

Opeens duwt hij zijn benen onder het laken omhoog. Jolien en Jos rollen allebei van het bed. Papa springt eruit en raapt hen op.

'Je sliep niet!' roept Jos. Hij bungelt in papa's ene arm en Jolien in de andere.

'En òf ik sliep!' lacht papa. 'Ik droomde alleen dat er twee honden op mijn bed sprongen!'

Dan gaan ze in de kamer kijken of alle anderen al wakker zijn.

IV

Een paar kilometer verderop ligt een meertje in het bos. Daar zijn ze met de twee auto's heen gereden. Het is prachtig weer en ze zullen hier de hele dag blijven.

Het is niet druk bij het bosmeertje. Hier en daar zit een groepje mensen en er is ruimte genoeg in het water en op het strand om te spelen.

Roelof zit in zijn opblaas-eend. Jos duwt hem over het water en Jolien trekt.

'Niet zo hard', zegt Jolien. 'Roelof is nog een beetje bang.'

'Ik wil er straks ook in!' roept Maurits. 'Ik ben niet bang!'

'Jij bent ook groter', antwoordt Jolien.

'We zullen jou straks eens heel hard laten varen', belooft Jos.

Opeens is er een luid gespetter achter hen. Papa en oom Geert zijn het water in gehold. Ze slaan hele vlagen van druppels naar de kinderen.

Jolien en Jos geven hun vaders de volle laag terug. Ze gillen van

pret. Maar Roelof schrikt van al dat lawaai. Hij zet het op een brullen, en daarom tilt papa hem vlug op zijn schouders. Dat plekje kent Roelof goed. Hij lacht alweer.

Oom Geert tilt Maurits ook op en daar hollen ze plenzend en spetterend met de jongens door het ondiepe water. Jolien en Jos proberen hen in te halen, maar dat valt niet mee. De vaders kunnen hun voeten boven het water uittillen, en daardoor gaan ze veel sneller.

Jolien geeft het na een poosje op. Hijgend kijkt ze Jos na, die nog steeds achter de vaders aan zit. Dan draait ze zich om naar het strand. Waar zijn mama en tante Annet met Martje?

Op hun plekje bij de bosrand zit alleen tante Annet. Martje speelt naast haar. Tante Annet steekt haar hand op naar Jolien. Maar waar is mama nou? Jolien loopt de kant op en kijkt rond. Dan ziet ze het: mama ligt een eindje verder op haar badlaken in de schaduw.

'Had mama het te warm?' vraagt Jolien aan tante Annet.

'Ja', zegt die. 'En ze was ook moe. Vannacht heeft ze slecht geslapen.'

Jolien knikt. Dat weet ze. Nu moet mama dus wat slaap inhalen.

'Ik ga de limonade en de koek maar eens uitpakken', zegt tante Annet. 'Als de jongens dat zien, zijn ze zo hier!'

Jolien lacht. De jongens! Bedoelt tante Annet daarmee ook de vaders? Kijk, ze houdt de fles omhoog en Jos is de eerste die het ziet. Al heel gauw zitten ze allemaal bij elkaar. Behalve mama. Oom Geert maakt grapjes met de kinderen. Maar papa zegt niets. Die kijkt voor zich uit naar het water en vergeet zijn limonade te drinken. Na een poosje staat hij op. Hij gaat even bij mama kijken.

Jolien knabbelt kleine stukjes van haar koek.

'Wie gaat er mee naar de overkant zwemmen?' vraagt tante Annet.

'Ik!' zegt Jos.

'Ik!' zegt Jolien.

Ze hebben allebei hun B-diploma al. Dan kunnen ze toch zeker

wel dat meertje overzwemmen?

'Dan lopen wij rond over het strand, hè jongens?' zegt oom Geert. 'Roelof maakt nog kleine stapjes. We zullen eens zien wie er het eerst is.'

'Pim', roept tante Annet zacht naar papa.

Papa zit met opgetrokken knieën naast mama en kijkt vragend op. Mama beweegt niet.

'Wij gaan met de kinderen mee', zegt tante Annet. 'Hou jij een oogje op Martje?'

Papa knikt, maar antwoordt niet. Hij wil mama natuurlijk niet wakker maken.

'Mama is toch niet ziek?' vraagt Jolien als ze naast tante Annet naar het water loopt.

'Nee hoor.' Tante Annet legt even haar hand op Joliens hoofd.

'Ze is moe. Dat is het.'

'Ze kon niet slapen', zegt Jolien. 'En ik was ook wakker.'

'Jullie moesten zeker aan dat vreemde bed wennen?' vraagt tante Annet.

'Nou!' lacht Jolien. 'Het schudt zo als je beweegt en het piept ook nog!'

Ze zijn bij het meertje gekomen en lopen het water in. Een eindje verder gaan ze zwemmen. Oom Geert loopt met de kleine jongens over het strand.

Nu wordt er niet veel meer gepraat. Je hebt je adem nodig voor het zwemmen. Tante Annet zwemt langzaam naast Jolien en Jos.

'Goed zo', zegt ze. 'Doe maar rustig aan. Jullie halen het met gemak.'

Nou, met gemak... denkt Jolien. Het is best ver, hoor! Jos proest en sputtert achter haar. Die maakt altijd zoveel lawaai als hij zwemt.

Tijdens het zwemmen kijkt Jolien opzij. Daar gaan de jongetjes met oom Geert. Het strand schuift met rukjes voorbij. Zo lijkt het tenminste, telkens als Jolien een slag maakt. Het is een grappig gezicht. Maar dan klotst er een golfje in Joliens ogen en ze ziet niets meer. Snuivend zwemt ze verder.

Nu kijkt ze voor zich uit. Ze zijn er al bijna!
Het valt toch nog mee. Even later kunnen ze met hun voeten bij de bodem. Ze waden naast elkaar naar de kant.
Oom Geert is er vlak voor hen aangekomen.
'Dat hebben jullie goed gedaan!' prijst hij. 'Wij zijn er nog maar net, hè jongens?'
'Wat een zwemmers!' zucht tante Annet. 'Ik kon ze haast niet bijhouden! Het is veel te veel voor zo'n oud mens als ik!'
'Oud mens!' roept Jos. Jolien lacht ook. Tante Annet oud? Ze is niet oud en ze is ook helemaal niet moe, hoor!
'Zwem je nog een keer met mij over?' vraagt oom Geert. 'De kinderen kunnen best met elkaar terug lopen.'
'Passen jullie dan goed op de jongetjes?' vraagt tante Annet aan Jos en Jolien.
Dat kunnen ze natuurlijk wel. Met zijn vieren lopen ze aan de andere kant van het meertje terug. Oom Geert en tante Annet zijn er al vandoor. Kijk die eens zwemmen!
'Ik ga hollen!' zegt Jos. 'Ik wil er eerder zijn dan zij!'
Meteen zet hij het op een lopen. Jolien komt langzaam achter hem aan, met een kleine jongen aan elke hand.

V

Buiten eten in de zon, wat lekker is dat! Ze zitten in een kring op het strand. In het midden staat de tas met brood en limonade, koffie en koek.

Mama voert Martje kleine stukjes brood. Martje vindt het ook gezellig in de kring. Haar blauwe oogjes kijken steeds rond van onder haar witte zonnehoedje.

Jolien en Jos doen een wedstrijd: wie heeft de minste happen nodig om een hele boterham weg te krijgen? Met propvolle monden en bolle wangen kijken ze elkaar aan. Jos draait met zijn

ogen, alsof hij het benauwd heeft. En dan krijgt Jolien het ècht benauwd, want met zo'n volle mond kan ze niet lachen.

'Jos, Jos!' broemt oom Geert. 'Kun je niet laten zien hoe je het van ons geleerd hebt?' Hij kijkt Jos donker aan, maar Jolien ziet best dat zijn ogen lachen. Zo doet mama soms ook, maar aan iemands ogen kun je vaak zien of hij echt boos is of niet.

Jolien kijkt naar mama. Lacht die ook? Nee, ze heeft niet eens gemerkt dat er wat aan de hand is. Meestal let ze wel op of je netjes eet, maar nu is ze alleen maar bezig met Martje. Of...? Opeens schrikt Jolien een beetje. Mama is helemaal niet bezig met Martje. Ze heeft haar hoofd wel diep over het kleine zusje heen gebogen, maar de stukjes brood liggen vergeten op het plastic bordje. En mama...

Jolien ziet mama's gezicht. Het is zo vreemd. Het lijkt alsof mama pijn heeft. In haar ogen zijn tranen.

Onverwacht kijkt mama Jolien aan. En meteen is dat vreemde gezicht verdwenen. Net als vannacht, toen ze geen van beiden konden slapen. Mama lacht. Ze geeft Martje een nieuw stukje brood en zegt: 'Je eet als een wolf, Jolien! Wil je er nog een?'

Jolien knikt. Ze pakt een boterham met worst van mama aan. Dan stoot ze Jos in zijn zij, zodat hij omver rolt in het zand.

'Nou win ik het!' zegt ze. Een enorme hap verdwijnt in haar mond. Die tranen van mama – dat heeft ze misschien wel verkeerd gezien. Mama kan wel last van de zon gehad hebben.

Maurits en Roelof bakken taartjes van zand. Jolien helpt hen. Ze leert Roelof dat hij nat zand moet gebruiken. Maurits weet dat al. Die maakt heel mooie taartjes, waar soms geen enkel stukje vanaf glijdt.

De zon is warm. Hij schijnt op Joliens rug, die al mooi bruin was en nu nog bruiner wordt.

In het water is Jos aan de gang met papa en oom Geert. Ze gooien met de grote bal van Roelof. Tante Annet ligt op haar buik naast Jolien. Ze heeft een boek voor zich, maar ze leest niet. Ze kijkt naar het spelende groepje.

Jolien moet opeens zuchten. Ze denkt aan mama, die weer naar de schaduw onder de bomen is gegaan en Martje heeft meegenomen. Ze denkt aan mama's gezicht, aan die tranen die er misschien toch wel echt waren. En vannacht keek mama ook al zo vreemd, zo bang. Jolien moet ervan rillen als ze daar weer aan denkt.

'Wat een zucht!' lacht tante Annet naast haar.

Jolien kijkt haar aan, maar ze weet niet wat ze moet zeggen. Ze lacht maar eens zo'n beetje en buigt zich over een nieuw taartje van Roelof.

'Die is mooi!' juicht haar broertje. 'Met nat zand gaat het veel beter, hè Joollien?'

'Nou, kijk maar!' zegt Maurits. 'Ik heb al een hele rij.'

Jolien speelt met hen mee, maar dat nare gevoel raakt ze niet kwijt. De dag is opeens niet zo vrolijk meer. Er is iets akeligs aan de gang. Iets waarvoor kinderen te klein zijn en waarover je niet kunt praten. 'Jolien, doe nou met òns mee, joh!' schreeuwt Jos. 'Wat heb je aan die taartjes!'

'Heb je zin?' vraagt tante Annet. 'Ga maar gerust, hoor. Ik help de jongens wel.'

Dan staat Jolien op. In een draf loopt ze naar het water. Ze merkt niet dat tante Annet haar heel aandachtig nakijkt.

Als je de hele dag druk speelt, vergeet je die nare gedachten wel. En 's avonds ben je eerst eventjes moe, maar na de douche is het weer over en dan wil je helemaal nog niet naar bed.

Jolien en Jos hoeven ook nog niet naar bed. Ze zitten aan de tafel met het damspel van oom Geert. Jos heeft van zijn vader al een beetje dammen geleerd, en nu leert Jolien het ook.

In de slaapkamer zijn Maurits en Roelof stil geworden. Ze slapen. Nu zal het voor de grote kinderen ook wel gauw tijd zijn.

'Schieten jullie al op?' vraagt mama.

'Het potje is bijna uit', zegt oom Geert. 'Toe, wees lief en laat ze het even uitspelen.'

'Tante Erna is altijd lief', zegt Jos. Hij kijkt mama aan met een heel braaf gezichtje.

'Slijmerd!' lacht mama. 'Je denkt zeker dat dàt helpt om je zin te krijgen?'

Jolien lacht ook. Als mama weer vrolijk wordt, valt alles misschien toch nog mee. Ze kijkt mama blij aan. En voor de zoveelste keer schrikt ze. Mama's gezicht lacht, maar haar ogen lachen niet. Haar ogen zijn wat rood. Huilt ze nu alweer? Mama draait zich om en gaat in een boek zitten lezen.

De kinderen maken het spelletje af en dan brengt papa hen naar bed. Dat gaat vlug, want ze hebben hun piama's al aan.

Boven op hun hoge bed zitten ze allebei op hun knieën voor hun avondgebedje.

Papa staat tussen hen in, zijn handen op hun handen.

Eerst zingen ze 'Ik ga slapen, ik ben moe.' Dan bidt papa, net zoals tante Annet gisteren heeft gedaan.

'Lieve Vader', zegt papa, 'dank U wel dat wij hier met z'n allen mogen zijn en dat U bij ons bent. Dank U wel voor deze fijne dag. Wilt U ook in de nacht voor ons zorgen? Geef dat wij lekker slapen en elkaar morgen weer zien.'

Papa geeft Jolien een knikje. Zij mag ook zelf bidden.

'Dank U wel voor het mooie weer', zegt Jolien. 'En voor ons huisje. De Wielewaal. En geeft U dat mama ook kan slapen.'

Ze zou nog meer willen zeggen, maar hoe moet dat? Ze slikt. Haar keel doet pijn, want ze moet huilen.

Papa ziet het en streelt haar wang. Jos merkt het niet, want die is nu aan de beurt en hij bidt al:

'Dank U wel voor het spelen in het water. En geeft U ons morgen weer een fijne dag en...'

Jolien luistert niet naar Jos. Ze veegt haar tranen af en snikt en veegt weer.

'Amen', zegt Jos. 'Waarom huil jij?'

'Jolien is een beetje te moe geworden', zegt papa. 'Gaan jullie maar gauw slapen. De vorige nacht is veel te kort geweest.'

Hij geeft hun allebei een kus en zegt tegen Jolien: 'Mama zal morgen ook wel uitgerust zijn. Hoor, meiske.'

Jolien trekt Marleen tegen zich aan. En met haar neus onder het laken denkt ze: Hij zei dat ik moe ben, maar dat is niet waar. En ze zeggen ook dat mama moe is. Dat is misschien ook niet waar. Maar wat is er dan met mama?

Heel zachtjes begint ze weer te huilen, zó dat Jos het niet hoort. En in haar hartje bidt ze opnieuw: 'Here Jezus, ik vind het allemaal zo akelig!'

Verder komt ze niet. Er is alleen maar dat akelige gevoel. Dat gevoel maakt haar opeens zo moe. Er valt een traan met een zacht tikje op haar kussen. Maar ze hoort het niet meer. Jolien slaapt.

VI

Plof, plof, plof! zeggen de voeten van Jos en Jolien op het bospad. Precies tegelijk: Plof, plof, plof!

Ze trimmen! Jolien heeft haar trainingsjack aan, waarop in rode letters staat: JOGGING. En Jos heeft de trimschoenen aan die hij vlak voor de vakantie heeft gekregen.

Ze lopen al heel lang. Ze zijn al bijna aan het eind van het pad. En tot het eind moeten ze het volhouden, dat hebben ze afgesproken. Boven hen zit een grijze houtduif op een hoge tak. Zijn kop glanst paars boven het smalle witte boordje, als hij de twee kinderen nakijkt. Dan vliegt hij op, met klapperende vleugels.

Jos en Jolien horen de duif niet. Ze horen alleen hun eigen gehijg. Nog even. Nog een klein stukje. Dan laten ze zich blazend en puffend in het lange gras rollen.

'Hè, hè!' Jolien veegt het zweet van haar voorhoofd. Jos probeert net te doen alsof hij niet hijgt, maar hij is lekker ook moe, dat ziet Jolien best.

'Die schoenen gaan goed, joh!' zegt Jos. Hij kijkt trots naar de witte strepen en de blauwe sterren die op de schoenen staan. 'Ik word lang niet zo moe als op mijn ouwe.'

'Mijn jack doet het ook goed', lacht Jolien. Maar Jos let niet op haar grapje. Hij veegt met wat spuug een vuile streep van zijn schoen.

'Zullen we over de hei teruggaan?' vraagt hij.

'Best', zegt Jolien. De hei begint hier vlak bij en als ze dicht langs het bos lopen, is het niet zo ver om.

'Ik ben benieuwd hoe ver de vaders nu zijn', zegt Jos. 'Die gingen al zo vroeg weg.'

'Ze zijn vast al in het bos aan de overkant', antwoordt Jolien.

'Dan zien we ze straks misschien wel aankomen.'

Jos heeft meteen een plan.

'Laten we op hen wachten! Dan gaan we het laatste stuk met z'n vieren!'

'Ja!' Jolien vindt het een goed idee. Dan kan ze meteen nog een poosje blijven uitrusten.

'Kom op!' zegt Jos. 'We verstoppen ons daar. Dan wachten we tot ze voorbij zijn en dan gaan we er achteraan!'

Even later zitten ze op hun gemak in een droge sloot. De bodem is bedekt met een dikke laag bladeren. Over de rand kunnen ze precies de hei in de gaten houten.

Jolien leunt lekker tegen de schuine wal van de sloot. Jos zit naast haar en samen kijken ze uit of de mannen er al aan komen.

'Ben je nog zo moe?' vraagt Jos opeens.

'Nee hoor', zegt Jolien. 'Ik kan best nòg zo'n stuk lopen.'

'Maar ik bedoel van gisteravond', zegt Jos.

'O, dàt? Nou... ik weet niet...'

Het gezicht van Jolien wordt strak. Het bange gevoel van gisteren komt weer in haar op. Het gevoel dat er iets akeligs gebeurt, waar zij niets van weet.

'Mijn moeder is misschien wel ziek...' zegt ze.

'O, dáárom moest ze steeds slapen!' roept Jos. 'Moeten jullie dan naar huis, als ze ziek wordt?'

Daar heeft Jolien nog niet eens aan gedacht. Naar huis? Hè, nee! Als dat maar niet hoeft!

Ze roert met haar voet door de bladeren. Naar huis... En dan daar weer steeds mama's gezicht zien, zo vreemd, zo bang? En later weer gewoon naar school en op tijd eten? Net doen als anders, maar dan met dat akelige, dat nare in huis? Nee, ze is liever hier in 'De Wielewaal', waar je in en uit kunt rennen, fijn het bos in of de hei op.

Plotseling klinken er vlakbij voetstappen. Rustig wandelende voetstappen. Jos en Jolien kijken achterom naar het bospad. En allebei zijn ze stil, want zó ernstig hadden ze hun vaders niet verwacht.

Papa en oom Geert trimmen niet meer. Ze lopen gewoon, naast elkaar in hun trainingspakken. En ze zeggen niets tegen elkaar. Hun ogen kijken naar de grond of ergens voor hen uit. Zijn ze boos op elkaar?

Jos en Jolien blijven heel stil zitten, tot de twee mannen al bijna aan het begin van het pad zijn. Dan krabbelt Jos overeind.

'Laten we ook maar naar huis gaan', zegt hij.

Jolien staat op. Jos heeft gelijk. Ze moeten nog ontbijten en daarna gaan ze misschien wel weer ergens heen.

Over de vaders praten ze niet veel. Jos zegt alleen: 'Wat hadden die nou?' Jolien weet het niet, maar ze voelt zich opeens zo zenuwachtig. Ze zou wel hard naar huis willen rennen, maar ze durft niet. Misschien is er thuis wel iets ergs aan de hand. Bang loopt ze naast Jos over het pad. Bij de bocht begint het weggetje naar 'De Wielewaal'.

'Dudeljóó!' schreeuwt Jos onverwacht. Jolien schrikt ervan. Maar dan schreeuwt ze net zo hard mee: 'Dudeljóó!' Dat is hun vakantieroep geworden.

Achter elkaar hollen ze naar binnen. Daar zit iedereen al aan tafel.

'Zo, trimmers!' lacht papa. 'Waar zijn jullie helemaal geweest?'

'Een eind het bos in', zegt Jos.

'Doen je schoenen het goed?' vraagt tante Annet. Ze smeert in-tussen een boterham voor Maurits.

'Nou, tof!' roept Jos.

Jolien trekt haar jack uit en gaat zitten.

'Jullie zullen wel net zoveel dorst hebben als de papa's', zegt mama. Ze schenkt thee in de glazen en doet er suiker bij.

Oom Geert bidt en dan gaan ze heerlijk eten. Want van trimmen krijg je niet alleen dorst, maar ook honger!

Jolien zet haar tanden in haar brood met jam en kijkt naar papa's gezicht. Papa maakt de boterham voor Roelof klaar en praat met oom Geert. Ze zijn tóch niet boos op elkaar.

'Ik ga straks ook trimmen!' roept Maurits.

'Ga je dan niet met ons mee?' vraagt mama met een grappig pruil-gezicht.

'Waarheen?' wil Maurits weten.

'Naar de speeltuin', zegt mama. 'Maar daar kun je ook trimmen, hoor!'

Ze geeft Jolien een knipoogje en dat maakt Jolien opeens weer blij. Zie je nou wel? Er is niets aan de hand. Mama is weer uitgerust en papa en oom Geert hebben helemaal geen ruzie. En ze gaan naar de speeltuin. Hoi!

'Welke speeltuin?' vraagt Jos. 'Die grote waar we gisteren langs kwamen?'

'Ja', zegt tante Annet, 'met die midget-golfbaan. Daar is voor de oude mensen tenminste ook wat te spelen.'

'Begint ze alwéér over oud!' schatert Jolien.

Tante Annet trekt een mal gezicht en daar moeten ze allemaal om lachen. Zelfs Martje doet mee, al begrijpt ze er niets van.

VII

Ze blijven nog thuis tot ze koffie gedronken hebben. Jolien en Jos moeten voordat ze weggaan nog even naar de kampwinkel voor boodschappen. En wat zien ze als ze terugkomen? Een brede grijze auto bij 'De Wielewaal'!

'Opa en oma zijn er!' gilt Jolien. Ze zet het op een lopen en Jos komt vlug achter haar aan.

Binnen vinden ze Joliens opa en oma. Ze zijn nog bezig iedereen te begroeten. Papa krijgt van zijn vader een klap op zijn schouder. Oma geeft tante Annet een hand en zegt: 'Dag Annet. Alles goed?'

Jolien vliegt met haar armen om opa heen. Het is een drukte van jewelste in het kleine kamertje.

'Daar hebben we onze Pien!' lacht opa. 'En Jos ook al! Kerel, jij bent alwéér gegroeid, geloof ik!'

Jos glundert en laat opa zijn nieuwe schoenen zien. Opa vindt ze prachtig en oma niet minder.

'Wat zijn ze nog mooi schoon', zegt oma vragend. 'Heb je ze nog maar kort?'

'Ja', zegt Jos. 'En als er vuil op zit, maak ik het schoon. Met spuug.'

Oma schiet in de lach.

'Spuug heb je tenminste altijd bij je, wat jij?' zegt ze.

Als ze koffie drinken, spreken ze af dat opa en oma ook mee gaan naar de speeltuin.

'Ik wil wel eens zien of je het nog steeds van mij wint met midget-golf', lacht opa tegen oma.

'We kwamen hier zo maar eens kijken, omdat we in de buurt waren', zegt oma. 'en nu mogen we meteen mee naar de speeltuin! Is dat niet geluk hebben, Jolien?'

'Leuk', zegt Jolien. Ze kruipt bij oma op schoot en daar drinkt ze lekker haar limonade op.

De speeltuin is groot, maar Jos en Jolien geven alles een beurt: de

lage en de hoge glijbaan, de draaimolens die alle vier anders zijn, de klimrekken, de schommels en de ringen, alles. Als papa hen komt roepen, zijn ze nog lang niet klaar.

'Vanmiddag mogen jullie nog meer spelen', zegt papa, 'maar eerst gaan we eten.'

'We hebben helemaal geen eten klaargemaakt!' zegt Jolien.

'Daarom eten we patat!' lacht papa. 'Kom maar gauw mee.'

Nou, voor patat komen ze wel!

Ze eten aan de ronde witte tafeltjes bij het restaurant. Patat met frietsaus, mmm! De papieren zakjes ritselen gezellig en de patatjes knapperen in je mond. Er staan grote glazen limonade en bier klaar voor de dorst.

Als de patat op is, zegt opa: 'Ik denk dat ik wel iemand blij kan maken met een ijsje.'

'Ja, ja!' roept Jos.

'Jos toch!' zucht tante Annet.

'Ijs voor Jos dus', zegt opa. 'En wie nog meer? Wat nou? Iedereen? Jij soms ook, oma?'

'Nou en of!' zegt oma. 'En jijzelf soms niet?'

Opa loopt naar het restaurant. Na een poosje komt hij terug met een blad vol ijsjes. Mooie bolletjes ijs in ronde schaaltes. Ijsjes met een aapje erop voor de kinderen en ijsjes met niks voor de grote mensen.

Na het eten willen opa en oma graag naar de midget-golfbaan, want ze blijven niet meer zo erg lang.

'Ik ga wel met de kinderen mee naar de speeltuin', zegt mama.

'Gaan jullie maar met z'n allen naar de baan.'

'Vind je 't niet ongezellig?' vraagt papa. 'Jij bent altijd de eerste die bij de kinderen blijft.'

'Nou, dat is toch ook gezellig?' Mama's stem klinkt opeens scherp.

'Okee', zegt papa. 'Je kunt straks misschien nog een wedstrijdje spelen met een van ons. Dan pas ik wel zolang op.'

'Ga nou maar!' Mama wuift met haar hand. 'Ze staan te wachten, joh!'

Jolien zuigt haar laatste klontje ijs weg. Daar is het weer, haar bange gevoel. Mama doet zo boos. Moet je haar gezicht zien. Met haar tanden in haar lip kijkt mama de grote mensen na. Dan draait ze zich om en zoekt iets in de grote tas. Ze komt overeind met een doekje voor Martjes mond. En Jolien ziet dat haar ogen alwéér rood zijn.

'Mogen wij ook gaan?' vraagt Jos.

'Ja hoor', zegt mama. 'Ik kom zo wel met de jongetjes en Martje.'

Terwijl mama een zitbank zoekt bij de grote zandbak, bungelt Jolien alweer aan het klimrek. Hand over hand naar de overkant. Dat is zwaar! Maar Jos heeft het gehaald, dus zij moet het ook kunnen!

Met een hoofd rood van inspanning grijpt Jolien naar de laatste sporten. Maar vlak voor het einde glijden haar handen los. Met een plof valt ze op de grond binnen in het klimrek. Met haar handen en knieën komt ze op de kleine steentjes terecht, waarmee het zand vol zit.

Als Jolien opstaat, ziet ze dat allebei haar knieën bloeden. Haar handen zijn geschaafd. En het doet zo zeer!

Jos springt naar beneden als hij Jolien hoort huilen. Maar Jolien let niet op hem. Ze loopt snel naar mama. En hoe verder ze komt, des te harder gaat ze huilen.

Mama slaat een arm om haar heen en drukt Martjes doekje tegen haar knieën.

Jolien huilt en huilt. Ze leunt tegen mama aan en verstopt haar gezicht tegen mama's bloes.

'Doet het zo zeer?' vraagt mama. Haar hand streelt het haar van Jolien.

Jolien knikt, maar ze kan geen antwoord geven. Het doet pijn, veel pijn. Maar ze huilt ook om iets anders. Om dat bange, akeelige gevoel van de laatste dagen. Om die nare dingen die er telkens zijn en die ze niet kan begrijpen. Mama, mama!

Langzamerhand wordt ze kalm. Nu is het fijn. Nu houdt mama haar weer vast en ze praat zachtjes boven Joliens hoofd.

Jolien kruipt met haar armen om mama's middel en snikt nog wat na. Ze laat haar hoofd uitrusten tegen mama's schouder.

'Wat is hier gebeurd?' klinkt opeens de stem van oom Geert.

Dan hoort Jolien Jos antwoorden: 'Ik weet het niet. Jolien is gevallen en nou zitten ze allebei te huilen.'

Jolien kijkt ongerust op als ze Jos hoort. Zitten ze allebei te huilen? Zij en mama?

Nee hoor, dat ziet Jos verkeerd. Kijk maar: mama lacht tegen Jos en zegt: 'Ik huil niet, rare jongen.' En dan tegen oom Geert: 'Heb jij een schone zakdoek voor die kapotte knieën?'

'Ik pak de verbandtrommel wel even uit de auto', zegt oom Geert.

'Een paar pleisters maken die knieën veel mooier. Hè, Jolien?'

Jolien kan alweer een beetje lachen.

'Dan ga ik straks weer spelen', zegt ze. 'Kan dat nog even, mama?'

Mama hoort haar niet. Ze zit te staren naar het klaphekje waardoor oom Geert is verdwenen.

'Mam!'

'Ja?'

'Kan ik straks nog even spelen?'

Mama zucht diep. Zou ze nog steeds zo moe zijn?

'Ik denk het wel hoor', zegt ze. 'Maar als opa en oma vertrekken, gaan wij ook gauw.'

Oom Geert komt terug met de pleisters. Hij beplakt de twee knieën van Jolien keurig.

'Ik ga even bij de golfbaan kijken', zegt Jolien. Ze kijkt rond naar Jos. Maar die zit op de wip met een andere jongen. Dan gaat ze maar alleen. Oom Geert en mama roken een sigaret op de bank. Achter het hek bij de golfbaan moet Jolien even zoeken. Er zijn zoveel mensen aan het spelen. Eindelijk ziet ze oma en tante Annet bij een baan achterin de tuin. Vlug loopt ze erheen.

'Waar zijn opa en papa?' vraagt ze.

'Een eindje wandelen', zegt tante Annet.

Oma geeft het balletje een tik. Het rolt over een bobbel heen naar het eind van de baan. Daar blijft het tegen de rand liggen.

'Weer mis', zucht oma. 'Waarom is dat putje ook zo klein?'

Jolien blijft nog even kijken, maar ze vindt er niet veel aan. Langzaam slentert ze terug naar het hek.

Wat nu? De speeltuin? Ze heeft opeens geen zin meer. Maar ze weet wel iets anders: ze gaat papa en opa zoeken. Niet te ver natuurlijk. Ze zal zorgen dat ze de speeltuin steeds kan zien.

Tussen auto's en bussen door steekt Jolien de parkeerplaats over. Aan de andere kant is een wandelbos. Daar zullen papa en opa wel zijn.

Het wandelbos heeft rechte schone paadjes. Je kunt er niet verdwalen. Jolien loopt het eerste pad op en kijkt achterom. Ja hoor, ze kan de parkeerplaats nog goed zien.

Op een kruispunt staat ze stil. Waar zou ze nu heen moeten? Ze kijkt links en rechts en wie staan daar op het rechter pad? Papa en opa.

Toch loopt Jolien niet naar hen toe. Ze blijft stil staan en kijkt. Haar vingers bewegen onrustig zonder dat ze het merkt. Want kijk nu eens: nu lijkt het precies op vanmorgen vroeg, toen ze met Jos op papa en oom Geert wachtte na het trimmen. Toen was er iets vreemds met de twee mannen, en nu is dat ook zo.

Opa en papa staan tegenover elkaar op het pad. Papa's hoofd is gebogen. Opa houdt hem bij zijn armen vast. Hij schudt hem zachtjes heen en weer, alsof papa een kleine jongen is.

'Moed houden, kerel!' zegt opa. 'Het is goed met jullie. Hoor je dat?'

Wat papa antwoordt, kan Jolien niet verstaan. Ze begrijpt helemaal niet waar de mannen over praten, maar ze is toch verlegen geworden. Snel loopt ze terug naar de speeltuin. Papa en opa moeten haar maar niet zien.

Bij het hek van de speeltuin gaat Jolien langzamer lopen. Haar knieën doen best nog pijn en haar handen ook. In spelen heeft ze geen zin meer. Ze is opeens ook zo moe.

Over het hek kijkt Jolien naar de kinderen die overal druk bezig zijn. Jos ziet ze nergens. Op de banken zitten vaders en moeders, opa's en oma's. De tafeltjes bij het restaurant zijn nu allemaal bezet.

Jolien kijkt om als ze vlak bij een paar boze stemmen hoort. Er huilt een klein meisje, op de arm van haar vader. En de vader staat ruzie te maken met de moeder. Hun gezichten staan woedend en er klinken harde woorden.

Geschrokken staat Jolien te luisteren. Het is naar als grote mensen zo'n ruzie maken. Je wordt er een beetje bang van.

En dan komt er ineens een vreselijke gedachte in Jolien op: zouden papa en mama soms óók ruzie hebben? Is mama dáárom zo vreemd? Was papa dáárom zo stil?

Joliens knieën beginnen te trillen. Ze moet zich vastgrijpen aan het hek. Ruzie. Ruzie. Net als de vader en moeder van Lenny, die naast haar zit op school. Lenny's vader en moeder hadden altijd ruzie en nu zijn ze pas gescheiden. Lenny woont nog alleen met haar moeder. En haar vader woont ergens anders.

Jolien kan het niet meer uithouden. Als het toch eens waar is? Als papa toch eens weggaat, of mama? Hoe moet het dan allemaal verder gaan? Het móét wel waar zijn! Mama deed toch zo boos

tegen papa? En papa en oom Geert waren zo ernstig vanmorgen. Die hadden er natuurlijk over gepraat. En dan opa, die papa door elkaar schudde en zei: Moed houden!

Jolien wil naar iemand toe. En toch durft ze niet naar mama te gaan, want dan zal ze misschien zien dat het waar is. Als papa straks terug komt, zal ze het zien: dat papa en mama niet meer bij elkaar willen blijven.

Jolien loopt terug naar de parkeerplaats. Maar daar zal ze straks papa en opa tegenkomen. Ze draait weer om, maar waar moet ze heen?

Helemaal alleen dwaalt ze rond. Ze voelt zich steeds eenzamer, steeds banger.

'Wat zoek jij?' vraagt opeens een vriendelijke stem. 'Je bent je vader en je moeder toch niet kwijt?'

Een meneer in een blauwe spijkerbroek buigt zich voorover en kijkt in Joliens gezicht. Jolien ziet een paar vragende ogen. En ze weet niet hoe het komt, maar opeens moet ze alweer huilen.

'Ben je ze kwijt?' vraagt de meneer. Hij pakt haar hand vast. 'Kom eens mee, dan gaan we ze samen zoeken, ja?'

Jolien kan niet uitleggen dat hij zich vergist. Ze laat zich zomaar door hem meenemen. Papa en mama kwijt? Het is nog veel erger...

Zo komen ze even later oma en tante Annet tegen.

'Daar is ze!' roept oma.

'We zagen je nergens meer', zegt tante Annet. 'Waar zat je?'

Jolien maakt haar hand los en rent huilend naar oma toe. De aardige meneer blijft glimlachend staan. Hij denkt dat tante Annet Joliens moeder is.

Oma drukt een snikkend Jolientje tegen zich aan. Het lijkt wel of Jolien niet meer kan ophouden met huilen. Ze schokt er helemaal van. Oma kan haar niet tot bedaren brengen.

'Wie was die meneer?' vraagt tante Annet. 'Was je verdwaald? Bracht hij je terug?'

En Jolien kan niets anders dan ja knikken.

VIII

De volgende dag regent het. Niet een klein beetje, nee, het plent! De hei is bijna niet te zien in al die grijsheid. In het bos staan de boomstammen zwart te glimmen en de tuin is een modderpoel. 'Dat wordt binnen blijven', zegt papa. 'Tijd voor boeken en spelletjes, jongens!'

Ze maken het echt gezellig. Best leuk, zo'n regendag! Jolien wil nog beter leren dammen. Iedereen is bezig met iets wat hij graag doet. Maar het is wel erg vol in het kleine kamertje!

Papa doet een echte damwedstrijd met Jolien. Ze hebben afgesproken dat hij haar niet expres zal laten winnen. Ze wil wel winnen, maar dan moet het echt verdiend zijn.

Wat kan papa het goed! Kijk nu eens: daar slaat hij alweer twee zwarte schijven van Jolien! Klik – klik! Die zijn voor hem!

'Meisje, meisje!' lacht papa. 'Dat had je kunnen zien! Kijk goed uit bij je volgende zet!'

Jolien tuurt lang naar het dambord. Voordat je een zet doet, moet je nadenken. Je moet in je gedachten zien hoe de schijven dan komen te liggen. En of papa dan niet kan slaan. Moeilijk hoor! Mama komt achter Jolien staan. Ze kijkt even naar het spel en dan hoort Jolien haar tegen papa zeggen: 'Pim, ik wil er even uit. Het wordt zo benauwd hier.'

'Is het droog buiten?' vraagt papa.

'Nee', zegt mama, 'maar dat geeft niet. Ik dacht: Roelof moet binnenkort nieuwe laarsjes en ik heb in de stad een aanbieding gezien. Als ik daar nou even heen rijd met hem...'

'Misschien is het vanmiddag beter weer', oppert papa.

'Als het droog wordt, gaan we natuurlijk met z'n allen naar buiten', antwoordt mama ongeduldig. 'Ik wil er nú uit! Ik stik hier!'

Papa knikt en Jolien snapt het ook. Kijk maar eens naar de ruiten. Die zijn helemaal beslagen. Je kunt niets meer zien van de tuin en het bos.

'Mag ik mee?' vraagt Jolien. Ze heeft plotseling ook zin om weg te gaan uit het benauwde kamertje.

'Best hoor', zegt mama. 'Trek je jas maar aan.'

De regen valt in dikke stralen naar beneden als ze naar de auto hollen. Mama draagt Roelof maar. Dan zijn ze er eerder.

'Ik lijk wel gek!' bromt ze. 'Wie gaat er nu weg met zulk weer als het niet nodig is.'

Jolien kruipt tussen de zitjes op de achterbank. Martjes stoeltje is leeg, maar aan de andere kant trappelt Roelof met zijn voetjes en roept: 'Roelof krijgt nieuwe laarsjes, Joolien!'

Mama start de auto. De ruitenwissers beginnen te bewegen. Op het dak roffelt de regen.

Langzaam rijden ze over de paden van de camping. Er holt af en toe iemand voorbij, gebogen onder een paraplu. De mensen blijven het liefst binnen.

Buiten het grote hek draait de auto de zandweg op. Daarna komen ze bij de asfaltweg. Nu kan mama harder rijden. Jolien ziet de schuine regenstralen in het licht van de koplampen.

De auto's die ze tegenkomen hebben ook de lichten aan. Het licht weerspiegelt in het natte asfalt. Links en rechts schieten de bomen voorbij: Zoef... zoef... zoef!

De motor bromt. Mama rijdt wel hard, vindt Jolien. Roelof merkt het niet. Die zit stil te kijken naar de autolichten op de weg.

'Het is hier nog best druk, hè mam?' zegt Jolien.

Mama antwoordt niet. Heeft ze Jolien niet gehoord? Ze kijkt strak voor zich uit en haar tanden staan in haar lip.

Opeens remt mama uit alle macht. Jolien schiet tegen de voorbank aan. De remmen piepen. Jolien hoort mama roepen: 'Jezus, help me!'

De auto schudt en slingert. Hij glijdt opzij over de natte weg. Er is plotseling zoveel lawaai. Roelof gilt. Dan is er een harde klap. Jolien tuimelt door de auto en smakt neer in een hoek. Ze hoort mama huilen, maar bij haarzelf komen geen tranen.

Hoe lang liggen ze zo? Na een poosje zijn er stemmen buiten. Een paar sterke handen pakken Jolien vast en trekken haar mee. Dan staat ze met trillende knieën bij een vreemde mevrouw, die haar meeneemt naar een andere auto.

'Kom jij maar gauw bij mij in de auto zitten', zegt de mevrouw. Jolien loopt een eindje met haar mee. Het is alsof ze droomt. Ze huilt niet. Ze is alleen maar stijf van de schrik. Wat is er toch gebeurd? Een ongeluk! Hoe kwam dat?

Ze kijkt om en schrikt. Daar ligt hun auto, helemaal op zijn kant tegen een boom. Het portier staat open en wijst raar naar boven. Twee mannen helpen mama eruit en leggen haar voorzichtig op een deken in het gras. Iemand houdt een paraplu boven haar. Maar mama huilt en ze rukt aan de handen van die twee mannen. 'Roelof! Roeltje!' roept ze.

Roelof gilt nog steeds, met zijn hoge stemmetje. Hij zit op de arm van een meneer. De meneer zet Roelof vlug bij mama op de grond.

Jolien beeft van schrik. De mevrouw die bij haar is, slaat een arm om haar heen.

'Zie je dat?' zegt ze. 'Daar zijn je mama en je broertje ook. Jullie zijn er allemaal nog. Jullie komen met de schrik vrij.'

'Waarom ligt mama op de grond?' Jolien kan haar stem bijna niet uit haar keel krijgen.

Een van de mannen komt naar de auto lopen.

'Die vrouw heeft waarschijnlijk een been gebroken', zegt hij.

'Geef mijn regenjas eens aan. Dan kan die over haar heen.'

'Moet ik ergens opbellen?' vraagt de mevrouw naast Jolien.

'Nee, blijf jij maar bij dat kind. Ik zal zien of ik dat jongetje ook hier kan krijgen.'

Hij loopt weg met de regenjas en legt die over mama heen. Dan ziet Jolien dat hij met mama praat.

De mevrouw praat aldoor met Jolien. Dat is gezellig. Langzamerhand komt Jolien een beetje bij van de schrik. Ze kijkt steeds naar wat er buiten gebeurt.

De meneer van de regenjas brengt Roelof in de auto. Roelof gilt

niet meer zo hard, maar hij huilt nog steeds. Hij wil niet bij de mevrouw op schoot zitten. Wel bij Jolien.

Een politieauto stopt. Er springen twee agenten uit. Er wordt gepraat, gekeken, geschreven.

Even later komt de ziekenauto. Twee verplegers in witte jassen trekken de brancard naar buiten. Ze leggen mama's zere been in een stuk gaas, dat in de vorm van haar been gebogen is.

'Ze spalken haar been', vertelt de aardige mevrouw. 'Dan doet het niet zo'n pijn met bewegen.'

Mama wordt op de brancard getild en zo achterin de ziekenauto geschoven. De klep valt dicht. De verplegers praten even met de politiemannen en dan rijden ze al gauw weg.

De politiemannen praten nu met de meneer van de auto waar Jolien in zit. Ze komen allemaal naar de auto toe. Een agent buigt zich voor het open raampje en kijkt naar binnen.

'Zo meisje', zegt hij tegen Jolien. 'Dat was me een schrik! Kommen jullie er maar uit.'

Hij pakt Roelof van Joliens schoot. Roelof begint weer harder te huilen. De andere agent houdt het portier van de politiewagen open.

'Wij brengen jullie even thuis', zegt hij. 'Je moeder heeft verteld waar het is.'

Jolien stapt in. De agent met Roelof komt naast haar zitten. Ze kijkt nog even naar de verkreukelde auto tegen de boom. Dan rijden ze weg.

'Heb jij nergens pijn?' vraagt de agent naast Jolien.

Ze schudt haar hoofd. Maar dan zegt ze: 'Ja, toch. Ik heb mijn elleboog gestoten. Die doet zeer.'

De agent kijkt naar Joliens arm. En Roelof kijkt mee. Hij wordt gelukkig wat kalmer.

'Een grote blauwe plek', zegt de agent. 'En je arm is wat dik ook. De dokter moet er voor alle zekerheid maar even naar kijken. En je oog is ook niet in orde.'

Haar oog? Wat is daar dan mee? Ze voelt er niets aan.

'Geen pijn?' vraagt de agent.

'Nee.'

'Gek dat niemand dat gezien heeft...' mompelt hij.

'Is dat oog beschadigd?' vraagt de agent achter het stuur.

'Ja, dat is zó te zien', antwoordt de ander.

'Dan keren we om', beslist de agent die achter het stuur zit. 'Met zoiets moet je niet wachten.'

'We brengen jou ook maar even naar het ziekenhuis', legt de agent naast Jolien uit. 'Daar is een dokter die iets kan doen aan je oog.'

Jolien begint zenuwachtig te huilen. Wat is er dan met haar oog? Ze voelt er echt niets aan.

'Ik denk dat er een splintertje ingevlogen is', zegt de agent. 'Dat voel je niet, maar toch is je oog beschadigd.'

Roelof huilt ook weer, nu hij Jolien hoort.

De politieauto rijdt terug, naar de stad, naar het ziekenhuis.

O, was papa er nu maar! Of iemand anders die Jolien kent. Ze is zo bang en zo alleen!

Bij het ziekenhuis is ze helemaal moe en akelig van het huilen. De agent die gestuurd heeft, draagt haar op zijn arm naar binnen. Achter zich hoort ze Roelof roepen, maar als de deur dicht valt, zijn er alleen nog de geluiden van het ziekenhuis.

Dan gaat alles heel vlug. Jolien ziet een wachtkamer met mensen. Een zuster neemt haar over van de agent.

'Nou meid', zegt de agent, 'je wordt hier meteen geholpen, zie je dat? Wij gaan nu gauw je broertje thuis brengen. En over een klein poosje is je papa hier, hoor.'

Jolien knikt. De zuster neemt haar mee naar een ander kamertje. Daar komt even later een dokter binnen, die Joliens oog bekijkt. Hij praat met de zuster, maar Jolien kan het allemaal niet volgen. Als de dokter weg is, brengt de zuster haar alweer naar een andere kamer. Hier lopen zusters en dokters in groene jassen. Sommigen hebben een groen doekje voor hun mond en hun neus. Op hun hoofd dragen ze kleine groene petjes. Dat is wel grappig, maar ook een beetje eng.

Boven een smalle tafel hangt een grote ronde lamp. Jolien moet op de tafel gaan liggen. Ze heeft niet eens de kans om iets te vragen. Iemand geeft haar een injectie in haar arm. Bijna meteen slaapt ze.

IX

Naast het bed van Jolien staat een vrouw met witte kleren. Het is de zuster, maar Jolien let niet op haar. Heel eventjes is Jolien wakker. Dan zakt ze weer weg in haar slaap.

Zo gaat het een paar keer. Telkens komt de zuster bij haar, maar Jolien merkt er niet veel van. Totdat ze echt wakker wordt.

Ze merkt dat ze in een ziekenhuisbed ligt. De lakens zijn wit en de dunne deken is heel licht grijs.

Dan gaat Joliens hand heel voorzichtig naar haar hoofd. Er zit iets op haar ene oog. Zou dat een pleister zijn?

Als Jolien haar hand ziet, schrikt ze een beetje. Op haar hand zit een dikke naald, vastgeplakt met een pleister. Aan die naald zit een dun plastic slangetje, dat uitkomt in een fles. En die fles hangt ondersteboven aan een standaard naast het bed.

'Ha!' zegt een vrolijke stem. 'Onze Jolien is weer wakker! Lekker geslapen?'

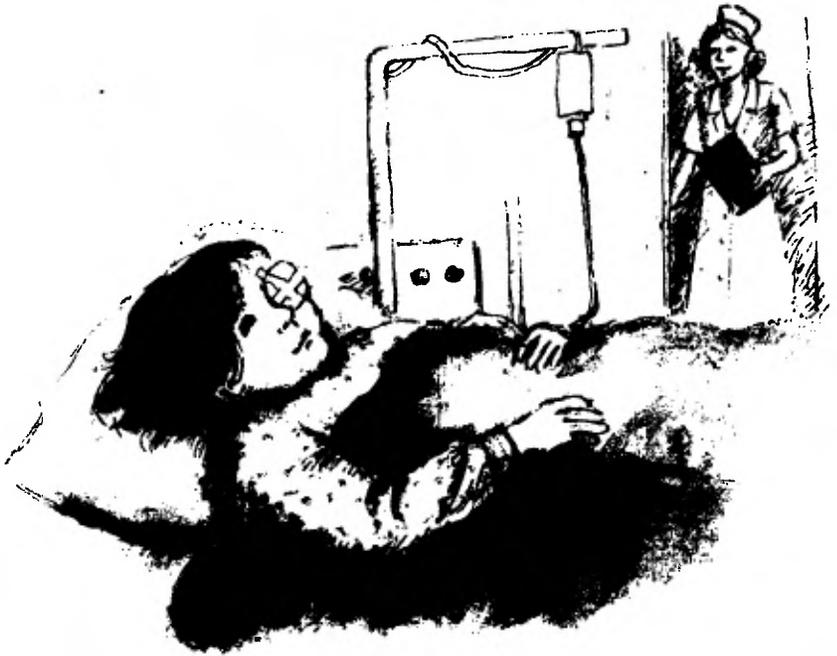
Jolien ziet de zuster. Fijn, nu is er tenminste iemand bij haar. Maar is het wel dezelfde zuster als de eerste keer? Dat weet Jolien niet goed meer. In elk geval is deze zuster aardig.

'Ik...' begint Jolien. Eigenlijk weet ze niet wat ze moet zeggen. Er is zoveel te vragen.

'Je wilde aan je pleister voelen, hè?' zegt de zuster. 'En toen zag je je hand.'

'Ja', zegt Jolien. 'Wat is dat aan mijn hand? En wat is er met mijn oog?'

Dat oog... Ja, nu weet ze opeens weer hoe het is gekomen. Het

ongeluk met de auto. Mama die zo huilde en Roelof die gilde. Zomaar vanzelf begint Jolien ook te huilen.

'Waar is mijn moeder?' vraagt ze.

'Die is ook hier in het ziekenhuis', antwoordt de zuster. 'Alleen ligt ze op een andere zaal. Ze had haar been gebroken. Dat is netjes recht gezet en nu moet het weer aan elkaar groeien.'

Jolien knikt. Dat been, dat wist ze.

'Zodra het kan, mag je naar haar toe hoor', lacht de zuster. 'Zij moet nog wel een poosje liggen. Jij mag vast eerder uit bed dan je moeder.'

'Maar dit ding...' Jolien kijkt naar de standaard, naar het slangetje dat vastzit aan haar hand.

'Dat is een infuus', zegt de zuster. 'In die fles zit water met zout. Dat gaat door een slangetje naar je hand. Kijk, in dat buisje onder de fles valt telkens een druppel.'

'Waar gaat het nou heen?' vraagt Jolien.

'In je hand. Door die naald. Die is hol van binnen en die is in je hand geprikt.'

'Daar voel ik niks van', zegt Jolien verbaasd.

'Fijn!' lacht de zuster. 'En nou je oog. Daar zit een dikke pleister op, want de dokter is eraan bezig geweest. Voel maar. Je kunt alles met die hand doen, hoor. En anders neem je je linkerhand maar.'

Jolien voelt voorzichtig aan de pleister. Tsjonge, wat is die dik zeg! Een hele bult zit er op haar oog!

'Het is een verband met een pleister er overheen', vertelt de zuster. 'De dokter heeft een stukje ijzer in je oog gevonden. Dat was erin gevlogen bij het ongeluk. Het scheurtje heeft hij dichtgemaakt. Het doet geen pijn, hè?'

Jolien vindt het wel vreemd, maar ze voelt echt niets.

'Je blijft hier nog een paar weekjes, dan mag je weer naar huis.'

'En mama?'

'Dat kan ik niet zeggen. Mama heeft andere zusters, zie je.'

Er prikken opeens tranen. Jolien denkt aan mama, aan thuis... en dan zijn er weer die verdrietige dingen van de laatste dagen.

De zuster ziet wel dat Jolien weer moet huilen. Maar ze vraagt niets. Ze legt haar hand op Joliens hoofd en zegt: 'Wij zullen het best gezellig hebben saampjes. En kijk eens wie we dáár hebben!'

'Papa!'

Voordat Jolien overeind kan schieten, zijn papa's armen al om haar heen.

'Ha, mijn meisje', zegt papa.

Jolien is helemaal bij hem weggeknuffeld. Ze voelt zijn stem binnen in zijn borst. Nu is ze blij en verdrietig tegelijk. Dat is vreemd.

'Jouw oog is mooi ingepakt.' Papa bekijkt de dikke pleister. Hij kijkt niet erg vrolijk.

Jolien zucht. Ze is plotseling zo moe. Papa legt haar kussen lekker onder haar hoofd en gaat op een stoel naast haar bed zitten.

'Kijk eens wat ik bij me heb', zegt hij. De slappe armpjes en beentjes van Marleen bungelen voor Joliens gezicht. De pop

krijgt meteen een plekje naast haar op het kussen.

'Je moet de groeten van mama hebben. Die is ook net wakker.'
Nu komen die vervelende tranen alweer! Jolien kan er niets aan doen. En ze is zo moe. Ze beweegt niet, maar ze voelt de tranen over haar gezicht lopen. Twee dikke tranen uit het oog zonder pleister. Ze verdwijnen in haar donkere haar.

Papa houdt haar hand vast. De hand zonder naald. Papa zegt niet veel, maar dat geeft niet. Hij is er toch, en dat is fijn. Als hij niet praat, kan Jolien misschien slapen. Dat zou ze best willen. Ze sluit haar ogen. Er rolt nog één traan.

Jolien is al bijna in slaap gevallen als papa zachtjes opstaat, maar ze hoort hem toch.

'Ga je weer lekker slapen?' zegt hij. 'Vanavond kom ik terug hoor.'

Hij geeft Jolien een kus en veegt haar tranen weg.

'Je bent mijn kleine vogeltje', zegt hij.

Als papa weg is, glimlacht Jolien nog zachtjes voor zich uit. Papa's kleine vogeltje, dat is ze. Dat zegt papa wel vaker tegen haar. Ze weet niet waarom. Papa vindt vogeltjes zeker lief?

Papa's kleine vogeltje...

Even later slaapt Jolien, met haar wang tegen Marleen.

X

Elke dag krijgt Jolien een schone pleister op haar oog. Ze slikt haar pilletjes en ze eet met andere kinderen aan een tafel midden in de zaal.

Vriendjes krijgt ze ook in het ziekenhuis. Maar het leukst is het toch als Jos op bezoek komt.

Het bezoek mag de hele dag binnen komen. Papa is er elke dag. Nu eens neemt hij Jos mee, dan weer Roelof en Maurits. Opa en oma zijn ook al een keer geweest. En oom Geert en tante Annet.

De rij kaarten achter Joliens bed wordt steeds langer. Want al is de familie nog steeds op vakantie, hun vrienden hebben van het ongeluk gehoord. Nu sturen veel mensen een kaart.

's Avonds wordt het stil op de zaal. Dan is er geen bezoek meer. De kinderen worden klaargemaakt voor de nacht.

'Wordt mijn oog weer helemaal goed?' vraagt Jolien op een avond. In plaats van te antwoorden stelt de zuster Jolien ook een vraag: 'Kun je mij goed zien?'

'Best!' zegt Jolien. 'Ik zie alles. Alleen zit mijn neus er soms een beetje voor, als ik opzij kijk.'

'Nou', zegt de zuster, 'zo goed blijft het ook. Je ene oog doet het prima, dus dat andere zul je niet zo erg missen.'

'Heb ik dat dan niet meer?' schrikt Jolien. 'Is dat weg?'

'Nee hoor', lacht de zuster, 'het zit er echt nog. Alleen kun je er niet goed meer mee zien. Misschien helemaal niet. Maar met je andere oog zie je alles nog.'

'Dus dat ene oog is... blind?'

'Blind is een naar woord, hè? Maar ja, dat ene oog is blind geworden. Toch zul je er weinig last van hebben.'

Wat een naar idee: je ene oog blind. Jolien fluistert het woord nog een paar keer als de zuster weg is. Blind... blind... Het is eigenlijk een gek woord, als je het steeds opnieuw zegt.

Jolien kijkt met haar ene oog de zaal rond. Ja hoor, ze ziet echt alles goed. Alleen die neus, daar had ze vóór het ongeluk nooit erg in. Nu ziet ze hem de hele tijd, vooral als ze die kant uit kijkt. Maar het blinde oog doet geen pijn, en dat is fijn.

Het is een zonnige middag als Jolien opeens de stem van mama hoort. In de zaal is het rumoerig. Jolien heeft mama niet horen binnenkomen.

Nu draait ze zich om van de tafel waaraan ze zit te tekenen. Vlak achter haar is mama, in een rolstoel, met haar gipsbeen vooruit. Papa staat er lachend naast.

In een ommezentje is Jolien bij mama. Ze probeert een fijn plekje te vinden in mama's armen, maar dat is erg lastig met die rolstoel.

De leuninggen zitten in de weg en mama's been steekt vooruit. Dan maar een heleboel kusjes.

Nu is mama toch nog eerder bij Jolien dan Jolien bij mama op de zaal. Wat een verrassing!

Papa rijdt de rolstoel naar Joliens bed. Jolien springt op de dekens en papa gaat op een stoel naast mama zitten. Hè, wat gezellig! Iedereen is blij.

Jolien en mama hebben elkaar veel te vertellen. Papa komt bijna niet aan de beurt. Maar als ze eindelijk even stoppen, zegt hij: 'Nog een paar dagen, dan mogen jullie allebei weer naar huis.' Mama lacht een beetje.

'Ik met een gipsbeen en Jolien met een bult pleisters op haar oog.' 'Het had veel erger kunnen zijn', zegt papa zacht. 'We moeten allemaal flink zijn en geduld hebben. Niemand had gedacht dat de vakantie zó zou aflopen. Maar we zijn nog bij elkaar. Dat is het belangrijkste.'

Om hen heen is de drukte van de ziekenzaal. De andere kinderen hebben wel even naar papa en mama gekeken, maar nu letten ze niet meer op hen. Met zijn drieën vormen ze een klein kringetje midden in dat lawaai.

Ze zijn nog bij elkaar, zei papa. En hij was er blij om. Jolien is ook blij. En mama? Vindt die het ook fijn? Of...

Geen kind in de zaal merkt het, als Joliens gezichtje plotseling strak wordt. Ze trekt haar knieën op tot onder haar kin en probeert ervoor te zorgen dat ze niet gaat huilen. Moet ze dan telkens maar huilen? Het lijkt wel of het nooit voorbij gaat.

Daar is mama's hand. Ze streelt Joliens wang. En dat maakt de tranen los. Papa komt naast Jolien zitten, op de rand van het bed. Hij trekt Jolien op zijn schoot en mama stuurt de rolstoel aan de grote wielen wat dichterbij. Nu is het kringetje nog kleiner geworden.

Dan vertelt Jolien alles. Al haar bangheid, al haar verdriet. Papa en mama zijn de enigen in de zaal die het kunnen horen. Om hen heen spelen en lachen de andere kinderen.

Papa houdt Jolien nog vast als ze klaar is. Ze ligt stil en moe tegen

hem aan. De gezichten van papa en mama ziet ze niet. Het blijft een poosje stil tussen hen. Af en toe schokken Joliens schouders nog na van het snikken. Maar huilen doet Jolien niet meer.

'Ons vogeltje heeft zich veel te bang gemaakt', zegt mama. Jolien kijkt op. Nu noemt mama haar met hetzelfde naampje als papa. Jolien ziet dat mama ook heeft gehuild, maar toch is haar gezicht anders dan eerst. Niet meer zo vreemd, zo bang. Papa's kin beweegt in Joliens haar als hij praat.

'Over een paar dagen zitten we weer met ons allen in ons nestje', zegt hij.

Hij draait Joliens gezicht naar zich toe en ze kijkt hem aan, langs haar neus die nog steeds in de weg zit. Ze zou dingen willen vragen, maar ze weet niet hoe. Ze zou willen horen dat voortaan alles goed bleef. Dat ze nooit en nooit meer zo bang hoefde te zijn.

'Jij', zegt mama zacht, 'jij hebt gezien dat er iets aan de hand was. En dat wàs ook zo, hoor Pientje. Papa en mama hebben het een poosje heel moeilijk gehad met elkaar. We konden nergens meer gewoon over praten, en je hebt wel gemerkt dat we soms ook ruzie hadden. Maar luister nu eens goed.' Mama slikt en haalt een paar keer diep adem voor ze verder gaat. 'Jouw verdrietjes mag je altijd aan ons vertellen. En onze verdrietjes, daar hoef jij niet aan te denken. Daar praten wij met iemand anders over.' Met iemand anders? Met oom Geert of met tante Annet, denkt Jolien. Maar papa legt het uit.

'Met Jezus', zegt hij. 'Hij weet altijd raad; zelfs als wij helemaal niets meer kunnen doen om het goed te maken. Dat hebben we deze keer óók gemerkt. En daarom hoef jij niet bang te zijn.' Jolien is helemaal rustig geworden. Misschien zijn déze tranen wel echt de laatste geweest. Stil luistert ze naar mama, die nog meer zegt.

'Je bent óns vogeltje', zegt mama, 'en je mag zo blij zijn als een wiewaal.'

XI

De zwarte taxi staat nog niet stil voor het huis, of tante Klazien komt al uit haar eigen deur naar buiten.

'Daar zijn onze vakantiegangers weer!' lacht ze. 'Jongens, wie had dat gedacht?'

Ze helpt mama uit de auto. Met twee krukken hinkt mama het tuinpad op. Ze kan al heel goed vooruit komen!

Jolien staat op het grasveldje voor het raam. Ze heeft dikke Boris, de poes, in haar armen. Jolien is eerder thuis gekomen dan de anderen, want ze is met Jos meegereden in de auto van oom Geert. Er moest in de taxi ruimte gemaakt worden voor mama's been.

Jos maakt handstandjes op het gras. En daar is tante Annet, die uit de keuken komt.

'De koffie is al klaar', zegt ze. 'Is de reis je meegevallen?'

'Niet zo erg', antwoordt mama. 'Lekker dat je koffie hebt! Daar knappen we wel weer van op.'

Oom Geert loopt naar de auto om Martje te halen. De vakantie is nog niet helemaal voorbij, want ze zijn weer allemaal bij elkaar. Maurits en Roelof zitten al in de zandbak te spelen. Alsof ze in de vakantie geen zand genoeg gezien hebben!

'Drink maar gezellig een kopje mee', zegt mama tegen tante Klazien. 'Vooruit, kom erbij zitten!'

En al stribbelt tante Klazien wat tegen, ze blijft toch.

Het is al in het einde van de middag. Er is niet veel zon meer in de tuin. Maar in de schaduw is het heerlijk na zo'n warme rit in de auto.

Tante Klazien moet natuurlijk alles van het ongeluk horen. Dat vindt Jolien niet leuk. Ze drinkt vlug haar limonade op en zegt tussen twee slokken door tegen Jos: 'Ga je zo mee stoepranden?'

'Okee,' zegt Jos.

Met de rode bal lopen ze naar de straat. Stoepranden kon je in het bos niet. Hier wel.

Jos gooit de bal naar de overkant, waar Jolien wacht. Hij gooit mis. De bal stuit niet naar hem terug van de stoeprand. Jolien pakt de bal. Nu is zij aan de beurt.

'Ik gooi raak!' zegt ze. Ze kan het beter dan Jos, dat weet ze best. Jolien mikt. Hè, ook mis! Ze moet zeker eerst nog wat oefenen. De bal springt heen en weer. Soms moeten ze even stoppen voor een auto of een fiets die langs rijdt.

'Ik kan er niks meer van!' moppert Jolien na een poosje. 'Ik mik steeds fout!'

Ze heeft geen zin meer. Als het telkens mis gaat, is het helemaal niet leuk.

In de open voordeur staat papa naar hen te kijken.

'Lukt het niet?' vraagt hij.

Jolien schudt haar hoofd.

'Ik weet wel hoe dat komt', zegt papa. 'Met één oog kun je niet goed richten. Jammer, joh. Gelukkig bestaan er nog een heleboel andere spelletjes.'

'Dan is het toch wel lastig, één oog', zegt Jolien. Ze voelt aan de dikke pleister, die er nog steeds zit.

'Het is soms lastig', knikt papa. 'Maar je kunt alles nog zien, kind. Wees maar blij.'

Die avond zit Jolien in haar nachthemd nog een poosje beneden. Martje en Roelof zijn naar bed. Papa heeft de tuinstoel voor mama binnen gezet. Daar kan ze haar been lekker languit op laten liggen. Met kleine slokjes drinkt Jolien van haar appelsap. Ze kijkt naar buiten door het open raam. Het is warm. De lucht is nog licht. Boven een struik in de tuin danst een hele wolk muggen.

'Zit het hor wel in mijn raam?' vraagt Jolien. Want van muggen moet ze niets hebben!

'Ja hoor', zegt papa. 'Je kunt straks rustig gaan slapen. Maar eerst hebben wij een klein kadootje voor je.'

Verrast kijkt Jolien papa en mama aan. Een kadootje?

'Waarom?'

'Zomaar', lacht mama. 'Je zult het wel begrijpen als je het ziet.'

Het is een klein vierkant pakje. Het is hard. Jolien trekt het papier los.

'Een tegeltje.'

Het tegeltje is maar heel klein: vijf centimeter in het vierkant. Het is op een bruin plankje gelijmd.

Jolien bekijkt het plaatje op het tegeltje: twee handen die heel voorzichtig een bang jong musje vasthouden. Er staan ook woorden op: Gij gaat vele mussen te boven. Maar dat begrijpt Jolien niet zo goed.

Ze kijkt papa en mama vragend aan.

'Lees maar eens achterop', zegt papa.

Jolien draait het tegeltje om. Op de achterkant heeft papa een wit kaartje geplakt, waar hij zelf iets op heeft geschreven. Het zijn papa's letters. 'PAPA'S kleine vogeltje', leest Jolien.

Ze lacht. Nu begrijpt ze waarvoor dat kadootje is. Papa's kleine vogeltje, dat is zij toch?

'En ook mama's kleine vogeltje', zegt ze.

'Ja', knikt mama, 'maar toch staat dat er niet bij. Het gaat hier over een papa met allemaal hoofdletters, zie je dat?'

Jolien ziet het, maar ze weet niet wat mama bedoelt.

'Het gaat over de Vader in de hemel', legt papa uit. 'Die houdt ook van vogeltjes. Kijk maar hoe Hij dat musje vasthoudt. Maar Hij houdt nog méér van mensen. En als ons vogeltje weer eens bang is, dan kijkt ze maar naar dit plaatje. Zó zorgt God voor ons. Je kunt nooit uit zijn handen vallen.'

Even later brengt papa Jolien naar boven. Jolien houdt het tegeltje in haar hand en papa draagt een hamer en een klein spijkertje.

'Waar zullen we het hangen?' vraagt hij.

Jolien wijst naar de muur vlak bij haar bed.

'Daar', zegt ze.

Als ze ligt, kan ze het plaatje precies zien.

'Het jeukt onder die pleisters', zegt Jolien.

'Ze mogen er nu gauw af', antwoordt papa. 'Maandag gaan we samen naar onze eigen oogarts toe. Die weet er alles al van. En

dan kan hij vertellen wat er verder moet gebeuren.'

'Moet er dan nog meer gebeuren?' vraagt Jolien. Ze is opeens een beetje bang.

'Waarschijnlijk wel', zegt papa. 'Maar ik ben geen oogarts, ik kan het niet vertellen. In het ziekenhuis zeiden ze, dat je oog waarschijnlijk geopereerd moet worden.'

Jolien krijgt een naar gevoel in haar buik. Opereren, dat klinkt akelig.

'Kan ik er dan weer mee zien?' vraagt ze.

'Je kunt er nooit meer echt goed mee zien, zeiden ze. Misschien zie je na de operatie weer een béétje licht met dat oog. Dat is beter dan niets.'

'Ik heb mijn andere oog nog', zegt Jolien.

'Zo is het', knikt papa. 'En wat er gaat gebeuren, weet niemand vooruit. Ook iemand met twee goede ogen niet. We weten alleen...' Hij wijst naar het tegeltje naast Jolien aan de muur.

Ze bidden samen. Jolien is blij.

Als ze alleen is, hoort ze papa en mama beneden praten. En dat is een heel fijn geluid als je in je bed ligt!